

Bergevika (utvidelse av Bergevika NR)**

Referansedata

Fylke:	Hedmark	Prosjektilhørighet:	Frivilligvern 2004
Kommune:	Ringsaker	Inventør:	TEB
Kartblad:		Dato feltreg.:	28.10.04
UTM:	Ø:609800, N:6735727	Areal:	85 daa
H.o.h.:	100-200moh		
Vegetasjonsone:	Boreonemoral		
Vegetasjonseksjon:	OC-Overgangsseksjon		

Sammendrag

Forslaget består av to del-områder, som representerer utvidelsesforslag for eksisterende reservat (Bergevika NR) i Bergevika N (17daa) og Bergevika S (68 daa). Utvidelsesforslagene er små, men supplerer reservatet med elementer av rike og velutviklede vegetasjons-typer som urterik, tørr kalkfuruskog/kantskog, moserik, grunnlendt kalkbarskog og soleksponerte kalk-bergvegger. Dette er alle regionalt meget sjeldne kalkrygg-vegetasjonstyper med et betydelig innhold av regionalt sjeldne- og rødlistede arter. Disse naturtypene finnes allerede godt utviklet i reservatet, men tilleggsforslaget vil supplere med arealer som vil gjøre de sjeldne forekomstene mer robuste og levedyktige. Tilleggsforslagene tilfører således f. eks. anslagsvis en drøy tredjedel av rødliste-forekomster av jordboende kalkbarskogsopper, slik at det med utvidelsen er registrert 21 rødlistearter av dette elementet i området. Dessuten tilfører tilleggsforslaget arealer av rike skogtyper som ikke finnes innenfor reservatet (rik, brattlendt lågurtgranskog, strandskog og hagemarkskog med bl.a. ask, gråor og osp). Tilleggsforslaget er samlet vurdert til en sterk **.

Feltarbeid

Det ble gjennomført én dags feltarbeid. Under feltarbeidet ble det vektlagt registrering av de foreslåtte tilleggsarealer, spesielt områdene lengst i sør, dernest en enkel registrering av Bergevika NR, for sammenlikningens skyld.

Tidspunkt og værets betydning

Værforholdene var gunstige under feltarbeidet (oppholdsvær). Tidspunktet (slutten av oktober) var gunstig i forhold til soppseongen (god seinhøst-soppseong), og vegetasjonen var også rimelig intakt pga. den milde høsten. Sommer/tidlig høst-seongen for sopp var dårlig i området og dette elementet er således ikke fanget opp.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Bergevika naturreservat ble fredet både pga. geologiske og botaniske verneverdier, med bl.a. forekomster av rik kalkfuruskog (Bjørndalen & Brandrud 1992). Det har imidlertid i forbindelse med MiS (Miljøregistrering i skog) blitt dokumentert viktige biomangfold-verdier også utenfor de to del-reservatene (Bergevika S og Bergevika N). Mulighetene for frivillig vern er utredet av Mjøsen og Skogeierforbundet i forbindelse med MiS prosessen, med R. Haugan som biologisk rådgiver. Forslag om frivillig vern ble fremmet overfor DN sommeren 2004.

Beliggenhet

Lokaliteten ligger på nordøstsiden av Helgøya, og omfatter to markerte odder ut i Mjøsa på hver sin side av Bergevika Den ytterste delen av hver av oddene (Bergevika N og Bergevika S) er fredet som naturreservat. Det foreliggende forslaget til utvidelse strekker seg videre innover på de to ryggene.

Naturgrunnlag

Topografi

De to foreslåtte del-lokalitetene med tilleggende naturreservat ligger på to markerte kalksteinsrygger på hver side av Bergevika. I de sjønære områdene er disse kalkryggene eksponerte med nakne kalk-knauser og kalkbenker ytterst. Lengre innover blir de mer jorddekte, men med brattkanter ned mot Mjøsa. På den nordlige ryggen består tilleggsforslaget av en slik grunn rygg med brattkant mot sjøen på nordsiden. Videre innover er det et gammelt, nokså gjengrodd lite kalkbrudd, noen mer jorddekte arealer, samt en ny, grunnlendt smårygg på sørsiden.

Geologi

Den sørlige kalkryggen er større, med en høy brattkant mot sørøst som strekker seg et langt stykke sørover. Her består utvidelsesforslaget av en løsmassedekt skråning nederst, et lite platå ovenfor (inkludert noe kulturlandskap), samt østvendte kalkbergvegger og brattskråninger ovenfor dette. Nordvest for brattkanten flater terrenget ut, og er gjennomgående noe løsmassedekt. Et større kalkbrudd ligger rett innenfor reservatet (mot utvidelsesforslaget).

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: OC-Overgangsseksjon, vegetasjonsone: boreonemoral 100% (90 daa) .

Lokaliteten ligger på grensen mellom den boreonemorale- og den sørboreale sonen. Etter region-kartet i Moen 1998 tilhører Helgøya den boreonemorale sonen, og vi følger dette, selv om lokaliteten har få boreonemorale indikatorarter (dog litt

innslag av lind og ask).

Klima

Området har et klima som antas å være representativt for de lavereliggende delene av Hedmarken nær Mjøsa (relativt kontinentalt, preget av noe forsommertørke). Mikroklimaet bidrar med en del variasjon, fra soleksponerte, øst-sørøstvendte bergvegger til flatlendte- og nordvendte områder.

Økologisk variasjon

Variasjonen i topografi og vegetasjonsutførelser er relativt stor, med sørvendte kalkryggkanter og berg med varmekjær, urterik vegetasjon, og nordvendte ryggkanter med moserik lågurtvegetasjon. Videre opptrer både rik skredjord og rikere sig med rik strandskog. Det er også en betydelig variasjon i nærings-gradienten fra relativt fattig blåbærgranskog og bærlyngfuruskog til rikeste utførelser av kalkfuruskog.

Vegetasjon og treslagsfordeling

De to del-lokalitetene (Bergevika N og Bergevika S) består av moserik lågurtgran-furuskog, urterik kalkfuruskog-kantskog, kalkrike, soleksponerte bergvegger/kantratt, samt strandskog og hagemarkskog med ask, gråor og osp. Av særlig biomangfold-verdi er de eksponerte kalk-bergveggene og den urterike kalkfuruskogen som er preget av et artsrikt busksjikt (bl. a. med berberis, rosebusker, dvergmispel), samt kalkkrevende og lyskrevende arter som rødflangre, maure-arter, tiriltunge og rundskolm. Den rikeste kalkfuruskogen befinner seg ute på brattkanten innenfor naturreservatet i Bergevika S, men det er også velutviklede elementer av dette langs brattkantene videre sør-sørvestover i utvidelsesforslaget, bl.a. i tilknytning til et lite platå/kløft som går skrått ned brattskråningen med bergvegger helt i sør. Det er også i det sørlige utvidelsesforslaget elementer av meget rik, bratt-lendt lågurtgranskog av en type som ikke finnes innenfor reservatet. Også forekomstene av askeblandskog langs stranda og i kulturlandskapet ovenfor er elementer som kan tilføre reservatet variasjonsbredde.

Tilleggsforslaget på Bergevika N er preget av en moserik type lågurtfuru-granskog (mot nord), men det er også noe mer urterikt kalkfuruskogspreget (mot sør). I midtpartiet er også spor av et gammelt kalkbrudd med mer åpen vegetasjon, bl. a. med en del rødflangre.

Skogtyper og vegetasjon er nærmere presentert under kjerneområder.

Skogstruktur og påvirkning

Området er preget av til dels betydelig kulturpåvirkning, bl. a. i forbindelse med tidligere gruvevirksomhet, samt trolig også elementer av hagemark som tidligere gjennom lengre tid har vært påvirket av beiting og plukkhogst. Den mest åpne, tørke-påvirkede kalkfuru-skogen på kantene i sør er relativt lite påvirket og med et visst naturskogspreget, bl.a. med enkelte gamle trær (men svært lite død ved). De utilgjengelige berghyllene med kantratt er også lite påvirket. Lengre innover på ryggene er det gjerne mer ensaldret, yngre skog. I sør er også under tveit inkludert et tett granplantefelt i den nederste skråningen mot sjøen (se diskusjon under kap. om avgrensning). Sør for plantefeltet er det gammel hagemark med enkelte grove asketrær. Ellers er elementene av askeskog (strandskog) preget av yngre trær.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Bergevika (utvidelse av Bergevika NR). Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Bergevika N

Naturtype:	Kalkskog -	UTM:	Ø:609827, N:6736550
BMVERDI:	B	Hoh:	125-155 moh
Areal:	17daa		

Kjerneområdet er identisk med hele utvidelsesforslaget for den nordlige delområdet av naturreservatet. Nordsiden består av grunne kalkbenker og bratte berg og stup som går rett i sjøen. De ytre bergflatene er kun mosedekte, innenfor er det gjerne tykkere humusdannelse og mye lyng, men stedvis mye lågurt; lite blåveis, noen forekomster av den sterkt kalkkrevende orkidéen rødflangre. Tresjiktet er blandet gran-furu. Det er relativt ung skog (trolig kommet opp etter at bruddet ikke lengre ble drevet), men enkelte trær virker eldre, særlig helt i vest.

Sentralt i midtpartiet er det spor av et gammelt, grunt brudd med noen markerte kanter, men selve bruddflaten virker betydelig humifisert og uten typisk kalkvegetasjon. På bruddkantene i nord, og langs brattkanten nordenfor, er det forekomst av en del kalkarter av sopp. Ved registreringen i oktober 2004 ble det funnet 8 rødlistearter her, og lokaliteten bør kunne huse mer enn 10, trolig mer enn 15 jordboende rødlistearter av sopp.

På sørsiden er det en mer eller mindre markert, Ø-V-gående kalkrygg med noe berg i dagen. Her er noe kalkfuruskogspreget, med en del kantarter og noe busksjikt. Mer åpen, tørrbakkepreget kalkfuruskog blir det først innenfor reservatet, mot gamle bruddflater ved en gammel kalkovn.

Utover på sørsiden av reservatet er det elementer av grunnlendt, tørr, noe rikere kalkfuruskog (bl.a. mjølbærtype), stedvis med slitasjepreg. Ytterst er det ganske mye nedskyllt, helt naken kalkstein.

2 Bergevika S-Kjelsrud (brattskrånning)

Naturtype: Kalkskog -
BMVERDI: A
Areal: 34daa

UTM: Ø:609809, N:6735727
Hoh: 150-190 moh

Brattkant og bergvegger i nord

Helt i nord, der reservatet slutter, er brattskrånningen rik med åpne bergvegger og noe furu-tresatte berghyller (tilsvarende som innenfor reservatet). Det er velutviklede busksamfunn med bl.a. berberis, geitved, leddved, rosebusker. Nedre del av bergflatene har velutviklet rikmosesamfunn (mye putevriemose, hjelm-mose), og det er trolig også rike skorpelavsamfunn i den øvre, tørreste delen. En del svart-burkne sitter i bergveggene.

I berggrota går det en liten rådyrsti. Her er det rik skredjord med mye rødflangre (trolig også breiflangre) og en del hasselkratt. Under berggrota går skrånningen snart over i slakere partier med en del løsmasser, og triviell ungskog av plantet gran med noe innslag av selje, osp og bjørk.

Oppå bergkanten er det en smal stripe med elementer av åpen, urterik kalkfurskog med bl.a. kalkarter som rødflangre, kantarter som bakketimian og noe eldre furu. Denne har høy naturverdi.

Platå og brattskrånninger i midtpartiet

Lengre sør går de steile bergveggene over i en sone med grunnlendt brattskrånning med rik lågurtgranskog. Dette er en blåveisrik gammelskog av en type som knapt finnes ellers i området. En del granlæger forekommer. Her er ganske rikelig med kalksopper (se under biomangfold). Øverst mot hovedveien er det noen markerte, skyggefulle bergvegger med en del kalkmoser, og med kalktelg i nedkant. Oppå platået nærmest veien blir vegetasjonen nokså fattig. Her er det til dels grovvekst, grasrik lågurt-bærlingfurskog.

Kalkrygg, brattkanter og bergvegger sør for hytte

Sør for hytta oppå platået er det en halvirk, noe kulturpåvirket rygg med litt preg av lågurtfurskog med enkelte store, grove furuer (mest verdi knyttet til disse). I øst-sørøstkanten går det en smal hylle/smalt skar skrått nedover som et innhogg i bergveggen (eiendomsgrensa går her). Her og på kanten av bergveggene er det innslag av åpen, urterik kalkfurskog bl.a. med rødflangre og kant-arter og med velutviklede busksamfunn. Kløfta har en meget rike forekomster av kalksopper, bl.a. med rikelig av rødlistede slørsopper. De eksponerte bergveggene har innslag av rik sørberg/kalkflora som i reservatet, inkludert rike lav og mosevegger. Her går verneforslaget i eiendomsgrensa i kløfta, men det er tilsvarende verdier på kalkfurskogs-kanten rett utenfor, trolig også i bergveggene under og bergrotsonen med hassel i nedkanten (ikke nærmere undersøkt). Den rødlistede plantearten enghaukeskjegg er tidligere registrert i lia under bergveggene.

De markerte bergveggene og stup-kantene med kalkfurskog synes å ta slutt sør for en liten forsenkning, noe som samsvarer omtrent med den foreslåtte sørgrensa for reservat-utvidelsen.

3 Bergevika S-Kjelsrud (strandskog)

Naturtype: Rikere sumpskog -
BMVERDI: B
Areal: 15daa

UTM: Ø:609933, N:6735734
Hoh: 225-235 moh

Her opptrer fuktskog langs stranda på relativt grovt rullesteinsubstrat med bølgeskylte grusvoller nederst. Skogen har mer preg av lågurt-høystaude-type enn av sumpskog pga. grovt substrat og sigevann ovenifra, men feltsjiktet har elementer fra alle tre skogstyper. Den sjeldnere arten stortveblad skal for øvrig være registrert i den søndre (sørøstre) delen.

Tresjiktet er dominert av ung ask, gråor og osp, samt i sør også en del bjørk. (Strandskogen fortsetter også sørover sør for verneforslaget.) Sannsynligvis er dette området ett av få langs Mjøsa der det har vært elementer av en slik varmekjær strandskog med ask i lengre tid, dvs. at dette ikke bare er et ferskt gjengroingsstadium av gammel engmark.

På oversiden av gammelt bruk i sør er det en hagemarkspreget sone med en del grovere asketrær (diameter 20-25 cm), med rikbarks-moseflora (bl.a. busthette *Orthotrichum*; lite neverlav). Det er her også innslag av spisslønn, bjørk, grov rogn, samt selje i brattere deler. Potensialet for restaurering og videreutvikling av hagemark/lauvskog med gamle, grove trær av ask, osp, selje, m. v. er her stort.

4 Bergevika S - naturreservatet

Naturtype: Kalkskog -
BMVERDI: A
Areal: 40daa

UTM: Ø: N:
Hoh: 160-190 moh

Her er for sammenlikningen skyld inkludert en beskrivelse av naturreservatet i den ytre delen av den søndre odden:

I sørvest er det ett stort bruddområde helt på kanten av stupet. Her er svært rik og velutviklet "kalkbrudd-vegetasjon" med kantkratt/kalkfurskogs-preg i bruddkanter og på bruddflater/slagghauger. Det er en langsom, svak tilgroing av bruddflater med åpne partier delvis med naken kalkgrus/slagghauger og delvis noe ungfuru, selje, bjørk og rogneoppslag. Det er velutviklet krattvegetasjon på kantene med berberis, geitved, rosekratt og dvergmispel. Kantene har elementer av ungskog av furu eller furu/gran. Enkelte eldre furutrær står igjen. Vegetasjonen er urterik, med mye bergmynte, bakkemynte, fagerknoppurt, tiriltunge og rundskolm. Et parti med den regionalt sjeldne kratt-alant. Det er mye rødflangre her.

De øst-sørøst-eksponerte kalkveggene har en rik kalkflora bl.a. med artsrikt busksjikt, forekomst av kratt-alant og med sjeldne skorpelav (se under biomangfold).

I sørkanten av de store kalkveggene er det en liten lindeskog på skredjord skrått under bergveggen. De fleste individene er flerstammet, med relativt unge, smådimensjonerte stammer. Et par grove trær har gått overende. En del hassel forekommer. Jordsmonnet et finkornet, ustabil skredjord nesten uten undervegetasjon.

Hele den ytre delen av odden er grunn kalkrygg nesten uten løsmasser. Først sørvest for gammelt hus kommer det inn noe løsmasser.

Kalkfurskogen langs brattkanten i den ytre delen er meget velutviklet, i form av tørr, åpen, urterik kantskog som danner en smal sone helt ytterst og på små kalkbenker litt innenfor. En del grov furu forekommer (én grov lind ytterst). Busksjiktet er kraftig utviklet, og i feltsjiktet er det mye rødflangre og tørrberg/kantarter som hvit bergknapp, markmalurt, tiriltunge, rundskolm, bergmynte, hvitmaure, gulmaure, fiolarter, samt "ordinære" lågurter som blåveis, jordbær, teiebær og fingerstarr. Den sjeldne bregnen grønnburkne er angitt fra bergkant/berghyller her. Innenfor er skogen mer etablert og fattigere lågurtfuru(gran)skog bl.a. med snerprørkvein-dominans. På nordsiden av ryggen er det klart mer skyggefullt og humifisert, med ofte tyttebær-etajemose-dominans i en relativt artsfattig lågurtfuru-granskogstype rett på de

store kalkbenkene. Urteinnslaget blir større helt nede i strandsonen på nordsiden. Det finnes et lite, gammelt brudd her.

Artsmangfold

Lokaliteten utmerker seg med et høyt mangfold og mange sjeldne arter av karplanter, jordboende sopp, samt lav og moser

Karplanter: Det forekommer en artsrik kalkfurskog-kalkbergflora, særlig innenfor reservatet, men også langs brattkanten videre sørover, med arter som bakketimian, kalktelg, rødflangre og trolig også breiflangre.

Moser og lav: De høye, relativt soleksponerte og tørre kalkveggene ned mot Mjøsa på Bergevika S er sammen med tilsvarende på Snippsandodden på Neshalvøya unike forekomster på indre Østlandet (tilsvarende kalksteinsvegger finnes ellers kun på Ringerike og i Grenland), og huser en spesiell flora av kalkkrevende (skorpe-)lav og moser. Sistnevnte er lite undersøkt her, men førstnevnte inkluderer bl. a. regionalt meget sjeldne arter (rødlistekandidater) som *Anema cernohorskyi* og *Phaeophyscia constipata*.

Jordboende sopp: Til sammen er det registrert 21 rødlistede kalkbarskogsarter innenfor reservatet + utvidelsesforslaget. Trolig huser Bergevika nærmere det dobbelte antall rødlistearter. Innenfor utvidelsesforslaget er det registrert 11 rødlistearter (mens det innenfor reservatet er registrert 19 rødlistearter). Tyngdepunktet for disse kalkartene er m.a.o. innenfor reservatet, særlig ytterst på odden på Bergevika S (både sør- og nordside), samt omkring de gamle kalkbruddene. Men samtidig er det et stort rødlistetilfang også utenfor reservatet, drøyt en tredjedel av rødlisteforekomstene ble registrert her. De viktigste rødliste-hotspotene i utvidelsesforslaget ble registrert: (i) langs brattkanten helt nord på Bergevika N, (ii) brattlendt lågurtgranskog rett nord-nordøst for hytte på Bergevika S, (iii) kalkfurskogshylle/minikløft sør for hytte.

Vedboende sopp: Det forekommer lite død ved, men det er likevel registrert to rødlistearter, knyttet til gran- og ospelæger (rynkeskinn og osppegig).

Andre organismegrupper: Vandrefalk (rødlistet) er registrert hekkende innenfor Bergevika-området. Så vidt vi kjenner til er det ikke foretatt insekts-registreringer, men potensialet for sjeldne/rødlistede, varmekjære arter er stort, for artsrike grupper som sommerfugler og biller.

Av rike/sjeldne vegetasjonstyper må framheves ulike typer kalkbarskog/-krattsamfunn (åpen, tørr, urterik kalkfurskog/kantskog, moserik lågurtfurskog, rik, grunnlendt lågurtgranskog) samt strandskog-utforming av gråor-askeskog.

*Tabell: Artsfunn i Bergevika (utvidelse av Bergevika NR). Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.*

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Storburknefamilien	<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Kalktelg		0	2 ₀
Orkidéfamilien	<i>Epipactis atrorubens</i>	Rødflangre		0	1 ₀ 2 ₀
Leppeblomstfamilien	<i>Thymus pulegioides</i>	Bakketimian		0	2 ₀
Sopp markboende	<i>Clitocybe alexandri</i>	Pluggtraktsopp	R	1	2 ₁
	<i>Cortinarius aureopulverulentus</i>	Gullrandslørsopp	DC	4	1 ₂ 2 ₂
	<i>Cortinarius caesiostamineus</i>	Besk slørsopp	DC	3	1 ₂ 2 ₁
	<i>Cortinarius fraudulentus</i>	Barstrøslørsopp	DC	6	1 ₁ 2 ₅
	<i>Cortinarius musivus</i>	Slank bananslørsopp	DC	1	1 ₁
	<i>Cortinarius orichalceus</i>	Kopperrød slørsopp	DC	9	1 ₅ 2 ₄
	<i>Cortinarius papulosus</i>	Grynslørsopp		1	1 ₁
	<i>Cortinarius sulfurinus</i>	Svovelslørsopp	DC	3	1 ₁ 2 ₂
	<i>Geastrum fimbriatum</i>	Brun jordstjerne	DC	1	1 ₁
	<i>Inocybe terrigena</i>	Ringtrevlesopp	R	1	1 ₁
	<i>Lactarius zonarius</i>	Bøkebelteriske	R	2	3 ₂
	<i>Lepiota ventriosospora</i>	Gulfiltet parasollsopp		3	1 ₁ 2 ₂
	<i>Leucocortinarius bulbiger</i>	Klumpfotsopp	DC	2	1 ₁ 2 ₁
	<i>Tricholoma aurantium</i>	Oransjemusserong		4	2 ₄

Avgrensning og arrondering

Verneforslaget fra grunneier/Skogeierforbundet er tatt til følge på Bergevika N, og i hovedsak i den sørligste delen av Bergevika S.

Hele den nordvestlige delen av tilleggsforslaget på Bergevika S (mot Østli og Granlia) er imidlertid foreslått tatt ut, da dette består av relativt fattig, ordinær lågurtgranskog, for en stor del plantet, tett ungskog. Enkelte steder er det noen mosedekte kalkbenker i dagen med et visst potensiale for kalksopper (men ingen slike observert). Mest interessant er nok partiet nærmest reservatet i nordøst (bestand 1 og 3). Her er skogen noe mer fleraldret med noen gamle trær, og er neppe plantet. Men hovedinntrykket er likevel relativt ung skog av ordinær lågurtgranskogstype, uten spesielle biomangfold-verdier. Som et mulig alternativ til vårt forslag kan man tenke seg å inkludere området nærmest reservatet opp til veien mot Østli (bestand 1 og 3, litt av bestand 7) som en buffersone mot kjerneområdene i reservatet.

Forslaget på tilleggsarealer til Bergevika S inneholder en løsmasseskråning ned mot sjøen (under steile kalkbergvegger). Her er det store arealer med tett granplantefelt på tidligere engmark og i brattskråning som tidligere trolig hadde hagemarkspreg (bestand 8 og 9). Skogen ligger på rike løsmasser, men har i dag preg av triviell lågurtgranskog nesten uten undervegetasjon (noe lauvinnslag). Nederst er det enkelte rike sig med gråor-heggeskog. Dette er arealer som arronderingsmessig hadde vært sterkt ønskelig å inkludere, og er under tvil foreslått inkludert. Dette er tenkt som et restaureringsområde, med fjerning av granplantefeltet (som gir gradvis økende, uønsket skygge til den varmekjære vegetasjonen i bergveggene bak), og (re-)etablering av et åpent hagemarkspreg med store lauvtrær, med vekt på å få fram (og fristille) grove ask, selje og ospetrær.

Helt i sør vil det være ønskelig å inkludere rike kalkbergvegger og en bergrotsone på nabo-eiendom, dvs. å flytte grensa ned til veien som skrår ned lia.

Arronderingen er god i nord, og tilfredstillende i sør (følger bl.a. veiene på innsiden av ryggen).

Vurdering og verdisetting

Tilleggsforslaget på Bergevika N (kommuneskog) er verdivurdert til en sterk **. Det som trekker opp er at det her er velutviklet kalkskog av en moserik lågurtfurskogstype som huser en del - trolig mange - rødlistede kalkbar-skog-sopper. Det som trekker ned er at skogen er relativt ung, med forholdsvis artsfattig karplanteflora, og at utvidelsesarealet ikke fanger opp mer av den urterike, åpne kalkfurskogstypen som er den rikeste og mest verdifulle skogtypen i området (finnes innenfor naturreservatet på Bergevika N, men ellers er denne utformingen aller best utviklet på den sørlige odden).

Naturreservatet på den søndre odden (Bergevika S) har klare nasjonale verdier (***) med usedvanlig rik og velutviklet tørr kalkfurskog-kantskog av en utforming som ellers i Mjøs-området bare finnes på Snippesandodden på Neshalvøya. Det samme gjelder de rike kalkbergveggene og kalkhyllene med bl.a. spesiell flora av skorpelav. Store verdier er også knyttet til det gamle kalkbrudd-landskapet (som bør skjøttes).

Tilleggs-forslaget i sør har elementer av de samme verdifulle naturtypene, men de forekommer ikke så velutviklet og dekker mindre arealer her. Verdien av utvidelsesområdene er således lavere enn selve naturreservatet. Imidlertid ansees disse naturtypene som så sjeldne og unike at det blir viktig å supplere med de arealene som finnes av dette, slik at bestandene av de regionalt sjeldne og rødlistede artene kan bli større og mer levedyktige, og at en areal-økning vil gjøre reservatet mer robust. Det er også registrert en rekke rødlistearter innenfor utvidelsesforslaget. Brattskråningen med bl.a. urterik kalkfurskog i sør er således gitt *** som kjerneområde. Utvidelsesforslaget tilfører også reservatet ytterligere variasjonsbredde, med (i) rik strandskog med ask og osp, (ii) hagemark med grov ask, og (iii) meget rik lågurtgranskog.

Som selvstendig verneforslag trekker størrelsen ned (ca. 70 da), selv om utvidelsesforslaget i sør vil mer enn doble reservat-arealet.

Sammenfatningsvis gir vi utvidelsesforslaget i sør også en sterk **. Hvis vi skulle stjernesette hele arealet i Bergevika S (både odden med reservatet og utvidelsesforslaget sørvestover), ville vi gitt dette ***.

Oppsummering verdisetting

Representativitet: (*) Lokalteten (utvidelsesforslaget) representerer primært en for regionen sjelden utforming, og er ikke representativ for landskapene rundt Mjøsa.

Sjeldenhet: (***) Fanger sjeldne landskapstyper og sjeldne skogtyper (grunnlendte kalkrygger og soleksponerte kalkberg) og viktige og sjeldne hotspot-habitater.

Forekomst av sjeldne vegetasjonstyper: (***) Her er flere regionalt meget sjeldne utforminger av vegetasjonstyper; tørr, urterik kalkfurskog/kantskog, moserik lågurtfurskog/kalkskog, askerik strandskog og eksponerte kalkberg, men de fleste utformingene finnes klart mer velutviklet innenfor reservatet enn i utvidelsesforslaget.

Biomangfold (arter): (***) Utvidelsesforslaget scorer høyt m.h.p. forekomst av rødlistede og regionalt sjeldne arter innenfor lav/moser knyttet til berg og jordboende sopp, i noen grad også karplanter.

Størrelse: (*) De to del-områdene er små, men representerer mer enn en dobling av størrelsen på reservatene.

Urørthet: (*) Del-lokalitetene omfatter i hovedsak tidligere kulturpåvirkede skogstyper, men også lite tilgjengelige bergvegger som er svært lite påvirket.

Potensial for restaurering: (**) Lokalteten gir muligheter til å restaurere naturskogspreg og/eller et forønsket hagemarkspreg. I sør er det i nedre deler mot sjøen gode muligheter for å utvikle/restaurere en hagemark/lauvskog med grove trær av ask, osp, selje, gråor, m. v. (hvis granplantefelt fjernes).

Avgrensning for biomangfold, landskapsrom etc. (arrondering): (**) Avgrensning for biomangfold er relativt god (usikker helt i sør), og arronderingen er landskapsmessig tilfredstillende (fanger opp kalkrygger med brattskrenter).

Dekning av mangler ved dagens skogvern: (***) Lokaltiteten dekker prioriterte naturtyper; rike kalkfuruskog i utpost-område, biomangfold-hotspots med mange rødlistearter (se også sjeldenhet).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Bergevika (utvidelse av Bergevika NR). Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørt-het	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bar-trær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Treslagsfordeling	Variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Bergevika N	0	0	0	0	0	0	*	*	**	***	-	-	**
2 Bergevika S-Kjelsrud (brattskråning)	*	0	0	*	0	0	*	*	***	***	-	-	***
3 Bergevika S-Kjelsrud (strandskog)	0	0	0	0	0	*	**	*	**	*	-	-	**
4 Bergevika S - naturreservatet	*	*	0	*	0	0	**	**	***	***	-	-	***
Totalt for Bergevika (utvidelse av Bergevika NR)	0	0	0	0	0	*	**	*	***	***	*	**	**

Bergevika (utvidelse), (Ringsaker). Grenser for verneverdige skogområder.

